VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
20.10.2020

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys 142/2020 vp

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi vuoden 2021 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tarkistuksia ansiotulojen veroperusteisiin siten, että keskimääräiseksi ennakoitu 2,5 % ansiotason nousu ei nostaisi tuloveroprosenttia vuonna 2021.

Lisäksi liikenteen työsuhde-etuuksiin esitetään merkittäviä verohelpotuksia. Ehdotetut verotuet ovat osa hallitusohjelmassa mainittuja liikenteen päästöjen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä.

Ansiotulojen verotus

Esityksessä säädetään tuloveroasteikosta vuodelle 2021. Asteikon tulorajoihin ehdotetaan noin 2,5 prosentin korotuksia kuluvaan vuoteen verrattuna. Lisäksi muutoksia ehdotetaan myös verosta tehtävään työtulovähennyksen ja tulosta tehtävään kunnallisverotuksen perusvähennykseen. Näillä muutoksilla tavoitellaan sitä, että ennustettu 2,5 % ansiotason nousu ei itsessään nostaisi tuloveroprosenttia. Progressiivisessa verotuksessa yleinen ansiotason nousu sekä inflaatio nostaisivat veroprosenttia, ellei tällaisia tarkistuksia tehtäisi. Tarkistukset ovat hallitusohjelman mukaiset.

Palkansaajien verotukseen vaikuttavat verolakimuutosten lisäksi myös veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen muutokset. Maksutaakka sosiaalivakuutusmaksuista on ensi vuonna kiristymässä, kun palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu nousee 0,15 prosenttiyksikköä. Nousu on kuitenkin merkittävästi matalampi kuin mitä Työllisyysrahasto keväällä arvioi korotuspaineeksi. Valtion talousarvioesityksen ennusteen mukaan sairausvakuutuksen verovähenteinen päivärahamaksu on nousemassa 0,18 prosenttiyksikköä ja kunnallisverotuksessa verotettavan tulon perusteella maksettava sairaanhoitomaksu laskemassa 0,07 prosenttiyksikköä.

Hallituksen esityksen mukaisten tarkistusten ja em. veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen ennakoidun kehityksen myötä palkansaajien verotus on kokonaisuudessaan hieman kiristymässä. Veronluonteiset maksut sisältävät palkkaveroprosentit ovat nousemassa noin 0,1-0,2 prosenttiyksikköä tulotasosta

riippuen, kun ansiotason oletetaan nousevan ennustetun 2,5 prosentin vauhtia ja kunnallisveroprosenttien oletetaan pysyvän ennallaan. (Liite 1)

Eläkkeensaajien verotukseen esitetyistä tarkistuksista vaikuttavat tuloveroasteikon rajojen ja perusvähennyksen korotukset. Kun eläketulovähennykset on sidottu kansaneläkkeen määrään, ne muuttuvat kansaneläkkeen indeksitarkistuksen myötä. Ottaen huomioon työeläkkeisiin ja kansaneläkkeisiin ennakoidut indeksitarkistukset, myös eläkkeensaajien veroprosentit pysyvät ensi vuonna suunnilleen ennallaan. (Liite 2)

Veronmaksajain Keskusliitto näkee, että nykyisessä epävarmassa suhdannetilanteessa tuloverotuksen keventäminen parantaisi talouden kasvumahdollisuuksia ja monipuolistaisi nyt lähes yksinomaan julkisten menojen kasvattamisesta koostuvaa elvytystä.

Työsuhde-etujen muutokset

Esityksen ja sen pohjana toimineen liikenteen verotuksen uudistamista selvittävän työryhmän väliraportin mukaan esitettyjen toimenpiteiden päästövaikutusten arvioidaan olevan vähäiset ja kustannustehokkuudeltaan heikot. Liikenteen päästöjen vähentäminen onnistuu laajemmassa mittakaavassa siirtämällä liikenteen verotuksen painopistettä asteittain hankintaan kohdistuvasta autoverosta kohti käytön verotusta eli ajoneuvo- ja polttoaineveroja.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää esityksen tavoitteita tärkeinä ja tavoittelun arvoisina. Ehdotettujen muutosten myötä saavutettavien päästövähennysten ei kuitenkaan voi arvioida olevan erityisen merkittäviä, saati kustannustehokkaita.

Työsuhdeautojen verotusarvo

Työsuhdeautojen verotusarvoa alennetaan esityksen mukaan 170 eurolla kuukaudessa täyssähköautojen osalta. Säännöksen on tarkoitus olla voimassa vuosina 2021-2025 ja sitä sovellettaisiin vuonna 2020 ja sen jälkeen Suomessa ensirekisteröityihin autoihin.

Työsuhdeautojen verotusarvot lasketaan keskimääräisistä käyvistä arvoista varovaisuusperiaatetta noudattaen. Kaavamaisten laskuperusteiden ei ole tarkoitus tukea työsuhdeautoilua. Ehdotettu muutos täyssähköautojen verotusarvoihin on kuitenkin verotukea sähköautoille ja osaltaan se tukee näin myös autoilua suhteessa muuhun kulutukseen.

Suomessa kaikki liikenteen verot ohjaavat päästöjen vähentämiseen, mutta ohjausvaikutus ei välity työsuhdeautoihin aina yhtä voimakkaasti kuin yksityishenkilön omistamiin autoihin. Tässä mielessä on ymmärrettävää, että työsuhdeautojen verokohtelua tarkastellaan myös erikseen ympäristönäkökohdista.

Järjestelmän rukkaamisessa on kuitenkin huomioitava verotuksen toimeenpanoon ja kansalaisten tasavertaiseen kohteluun liittyvät näkökulmat.

Työsuhdeautojen verotuen on esityksen mukaan tarkoitus olla samankaltainen kuluttajille myönnettävän sähköauton hankintatuen kanssa ja kannustaa valitsemaan päästötön auto työsuhdeautoksi. Rajausta pelkkiin sähköautoihin perustellaan suuremmalla ajonaikaisella päästövähenemällä verrattuna esimerkiksi ladattaviin hybridiautoihin. Lisäksi esityksessä katsotaan, että ladattavan hybridiauton vapaana autoetuna saavalla henkilöllä ei ole kannustinta ladata autoa. Tämä näkemys on pessimistinen.

Autoedun verotusarvon alentamisen arvioidaan esityksessä lisäävän nollapäästöisten autojen lukumäärää 1 700 autolla tukikauden aikana. Verotuen kustannuksista noin 80 prosenttia arvioidaan kohdistuvan autoille, jotka olisi ostettu muutoinkin. Verotuen arvioidaan painottuvan selvästi pääkaupunkiseudulle ja muihin suurimpiin kaupunkeihin, joissa latauspisteitä on tiheästi.

Pitkien etäisyyksien ja harvojen latauspisteiden alueilla hybridiauto on usein ainoa käytännöllinen vaihtoehto polttomoottoriautoille. Autokannan kokonaisvaltainen uudistuminen ja vähäpäästöisten autojen lisääntyminen koko maassa edellyttää riittävän latausverkoston olemassa oloa. Latausinfran rakentamista ei olennaisesti lisää se, että verotuen myötä saataisiin 1 700 sähköautoa työsuhdeautona käyttöön alueella, jossa latausinfra jo valmiiksi on hyvä.

Jos esityksellä halutaan aidosti edistää ladattavien autojen yleistymistä työsuhdeautoina, verotuki olisi perusteltua kohdistaa sähköautojen lisäksi myös ladattaviin hybridiautoihin. Tämä mahdollistaisi vähäpäästöisempien autojen lisääntymisen myös suurempien kaupunkikeskusten ulkopuolella sekä synnyttäisi tarpeen latauspisteiden lisäämiseen koko Suomessa. Budjettiriihen linjauksen mukaan hallitus selvittääkin tuen ulottamista myös ladattaville hybridiautoille seuraavaan kehysriiheen mennessä.

Työsuhdeautoja koskevan verotuen piiriin tulisi tasapuolisuuden nimissä ottaa esityksestä poiketen myös ennen vuotta 2020 ensirekisteröidyt autot. Samanlaisia työsuhde-etuja nauttivien verovelvollisten verotuksessa ei pitäisi tulla eroja sen sattumanvaraisen seikan johdosta, onko vähäpäästöinen autoetuauto otettu käyttöön ennen vai jälkeen vuoden 2020.

Veronmaksajain Keskusliitto esittää, että työsuhdeautojen verotusarvon alennus laajennettaisiin esityksessä koskemaan täyssähköautojen lisäksi myös ladattavia hybridiautoja. Lisäksi esitettyä työsuhdeautojen verotusarvon alennusta ei tulisi rajata auton ensirekisteröinnin ajankohdan perusteella.

Muut työsuhde-etujen muutokset

Esityksessä ehdotetaan lisäksi sähköautojen latausedun vapauttamista verosta vuosina 2021-2025 sekä työsuhdematkalipun verovapautta korotettavaksi 3 400 euroon vuodessa siten, että 300-750 euron välinen veronalainen osuus

poistuisi. Samalla lakiin otettaisiin nimenomainen säännös, että joukkoliikenteen osuus liikkumispalvelupaketista katsotaan verotuksessa työsuhdematkalipuksi. Työsuhdeauton latauslaite määriteltäisiin työsuhdeauton lisävarusteeksi, jolloin se otettaisiin verotuksessa huomioon työsuhdeauton luontoisetuarvoa laskettaessa eikä erillisenä luontoisetuna, kuten tähän asti. Esityksessä ehdotetaan myös työsuhdepolkupyöräetua vapautettavaksi verosta 1 200 euroon asti vuodessa.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää ehdotusta latausedun verovapaudesta selvälinjaisena ja perusteltuna kannustimena vähäpäästöisen työmatka-autoilun lisäämiseen.

Työsuhdematkalipun verovapaan osuuden laajennus on tervetullut ja edun verotusta yksinkertaistava muutos, jonka voi ennakoida jonkin verran lisäävän työsuhdematkalipun houkuttelevuutta ja julkisen liikenteen käyttöä.

Työsuhdeauton latauslaitteen katsominen auton lisävarusteeksi yksinkertaistaa yritysten palkanlaskentaa ja vähentänee etujen laskentaan tarvittavaa työmäärää.

Veronmaksajain Keskusliitto puoltaa työsuhdematkalippua ja –polkupyöräetua sekä sähköauton latausetua ja –laitetta koskevien esitysten hyväksymistä. Nämä ovat perusteltuja parannuksia, jotka ajanmukaistavat järjestelmää ja monipuolistavat työnantajien ja työntekijöiden vaihtoehtoja.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Mikael Kirkko-Jaakkola
pääekonomisti

LIITE 1

Palkansaajan tuloveroprosentit 1991-2021*

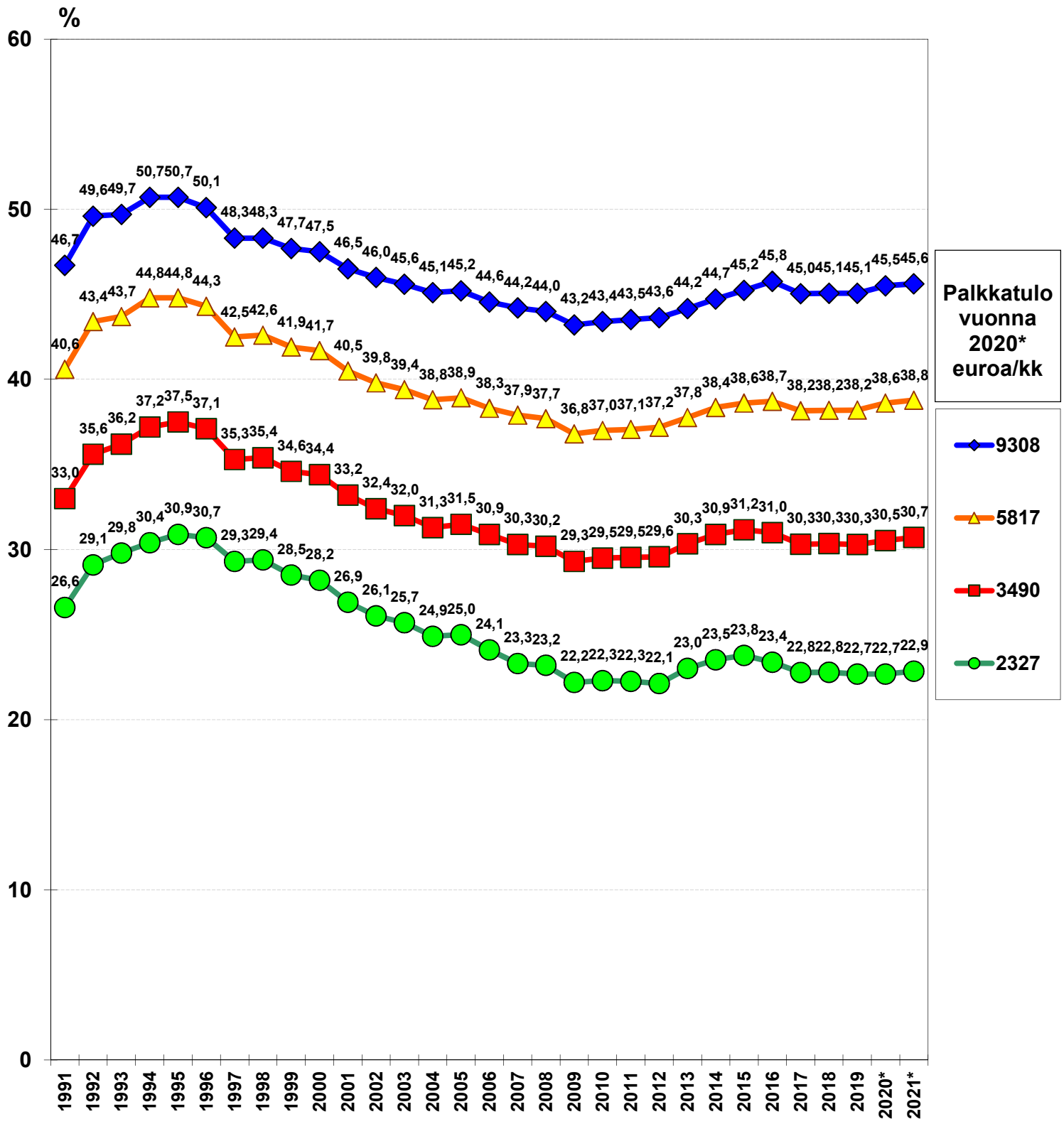

Vuosittainen palkkakehitys noudattaa Tilastokeskuksen ansiotasoindeksiä. Oletettu muutos +1,7 % vuonna 2020 ja +2,5 % vuonna 2021.

LIITE 2

TULOVEROJEN OSUUS VERONALAISESTA ELÄKETULOSTA 2000-2021*

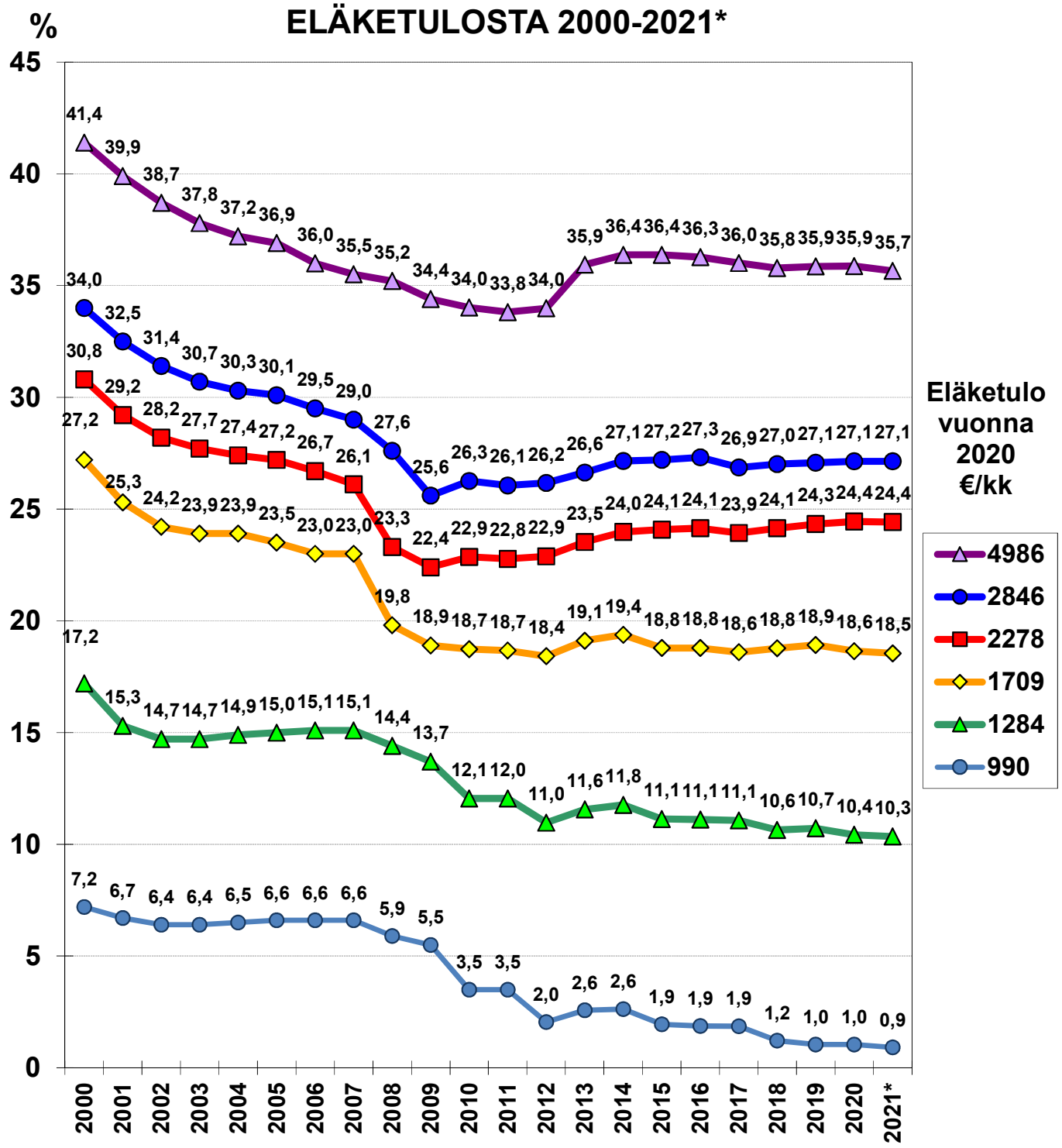

Eläketuloja tarkistettu vuosittain indeksimuutosten, tasokorotuksien ym. mukaisesti